ZENDEGI-SALAM
ضمیمه روزنامه خراسان
یک‌شنبه • ۸ مهر ۱۳۹۷
۲۰ محرم ۱۴۴۰ • ۳۰ سپتامبر ۲۰۱۸
شماره ۱۹۹۲۶
۱۱۴۹

به‌بهانه خبر اولین حبس و جریمه یک مزاحم خیابانی در فرانسه، درباره دلایل و ضرورت برخورد قانونی با این پدیده

با عفاف و قانون
به جنگ مزاحمان خیابانی برویم

عکس: ایی‌بی‌سی

چند روز قبل، خبر قابل تاملی درباره یک مزاحمتِ خیابانی در فرانسه منتشر شد که منجر به حبس و جریمه مزاحم شده است. به گزارش بی‌بی‌سی، دولت فرانسه در ماه اوت امسال، برای جلوگیری از مزاحمت‌های خیابانی و رفتارهای آزاردهنده‌ای مثل سوت زدن و متلک گفتن، قانون جدیدی تصویب کرده که طبق آن به پلیس، اجازه جریمه فوری فرد مزاحم تا ۷۵۰ یورو در خیابان را می‌دهد و رسیدگی به این مزاحمت، اولین مورد از اجرای این قانون در فرانسه به‌حساب می‌آید. ماجرای گیر افتادن مزاحم تا رسیدن پلیس هم جالب است: ظاهرا این مزاحمت برای یک زن ۲۱ ساله در اتوبوس اتفاق افتاده و راننده اتوبوس که شاهد ماجرا بوده، مزاحم را که یک مرد ۳۱ ساله است در اتوبوس حبس می‌کند تا پلیس از راه برسد و در ادامه، مزاحم به پرداخت جریمه و سه‌ماه حبس محکوم می‌شود؛ اتفاق تلخی که با عکس‌العمل مناسب، ترکیب خوشایندی از قانون‌گذاری صحیح، اجرای سریع قانون و مسئولیت اجتماعی مواجه شد. متاسفانه مزاحمت خیابانی، به‌ویژه از طرف مردان برای زنان، همه‌جای دنیا وجود دارد و در بیشتر کشورهای دنیا از جمله ایران، «جرم» محسوب می‌شود. مزاحمت می‌تواند کلامی، نوشتاری، فیزیکی یا به‌شکل تعقیب باشد. مهم این است که هر شکلی از آن برای یک زن، ترسناک، آزاردهنده و تحقیرآمیز است. منتها خبر اخیر، نشان می‌دهد می‌توان با آسیب‌شناسی صحیح و قانون‌گذاری مناسب که ضمانت اجرایی داشته باشد، تا حد زیادی این آسیب اجتماعی را کنترل و محدود کرد و اعتماد به‌نفس، شجاعت و جسارتِ از دست‌رفته زنانِ یک جامعه به‌واسطه هر لحظه در معرض آزار بودن را به آن‌ها برگرداند. پرونده امروز زندگی سلام به همین مضمون اختصاص دارد: واکاوی دلایل ایجاد مزاحمت خیابانی از سوی مردان برای زنان از منظر روان‌شناسی و بررسی نقش قوانینِ صریح و ساده و حمایتگر در کم‌رنگ کردن این پدیده.

اهرم‌های کنترل جوامع غربی برای مبارزه با آزار خیابانی

نکته سردبیر

بیشتر مواقع وقتی صحبت از مزاحمت خیابانی پیش می‌آید، مخالفان حجاب و عفاف اظهار می‌کنند آمار این مزاحمت‌ها به‌این دلیل در جوامع غربی پایین است که جوانان و مردان‌شان به دیدن زنان بی‌حجاب با پوشش آزاد و رها عادت کرده‌اند و آن‌قدر دیدن این مناظر برایشان عادی شده که در برخورد با زنان برای مزاحمت و آزار و اذیت، وسوسه و تحریک نمی‌شوند. در حالی که انتشار اخباری از این دست، خلافِ این موضوع را ثابت می‌کند و نشان می‌دهد این مسائل، عادی شدنی نیست و حجاب و پوشش مناسب و رفتار معقول زنان، تا حد زیادی می‌تواند این مزاحمت‌ها را کم و کنترل کند، اگرچه به‌شکل کامل از بین نمی‌بَرَد و زنان پوشیده ما در همین ایران خودمان هم، گاهی طعم تلخ مورد مزاحمت واقع شدن را می‌چشند. اما نکته این جاست که جوامع غربی، از اهرم بازدارنده‌ای برای کنترل رفتار شهروندان برخوردارند که متاسفانه به‌رغم برخی تصورات، ما از آن برخوردار نیستیم. آن‌ها در حوزه حقوق شهروندی، قوانینی سفت و سخت با ضمانت اجرایی بالا طراحی و تصویب کرده‌اند که تا حد زیادی افراد جامعه‌ستیز را در تمام زمینه‌ها از جمله ایجاد مزاحمت برای زنان و کودکان، محدود می‌کند؛ در حالی که متاسفانه قوانین کشور ما در این زمینه، ضعیف است و همان یکی دو ماده قانونی هم، به دلایلی مثل کلی‌گویی و ابهام و نیاز به ادله و دشواری اثبات، ضمانتِ اجرایی چندانی ندارد.

واکاوی روان‌شناسانه دلایل ایجاد مزاحمت خیابانی، توسط برخی مردان برای زنان جامعه

به دنبال احساس قدرت و برتری

دکتر سیدعلی ظریفی | روان‌شناس

متلک پرانی، ایجاد آزار و اذیت و مزاحمت خیابانی برای زنان، از قدیم در بین بعضی مردان رواج داشته اما همیشه رفتاری قبیح و زشت شمرده شده است. این حق زنان نیست که وقتی بیرون از خانه، در کوچه و خیابان قدم می‌زنند یا مشغول انجام کاری هستند، با نگاه و متلک و حتی لمس، آزار ببینند و آرامش و اعتماد به نفس‌شان خدشه‌دار شود. اما دلایل بروز چنین رفتارهایی در جامعه چیست و چنین مردهایی، چه شخصیتی دارند؟ در ادامه ابعاد این موضوع مهم را بررسی می‌کنیم.

پوشش خانم‌ها مهم است اما...

قبل از هر چیز باید پرسید این رفتارها، جز این که امنیت و آزادی را از زنان و مادران یک جامعه می‌گیرد، چه نتیجه و فایده‌ای دارد؟ این رفتارها از کجا سرچشمه می‌گیرد؟ از بعضی مردها که علت این عمل زشت و ناپسند را جویا می‌شویم، می‌گویند پوشش نامناسب، نحوه آرایش و رفتار بعضی زنان به گونه‌ای است که به خودمان اجازه می‌دهیم برای آن‌ها مزاحمت ایجاد کنیم! اگرچه پوشش و رفتار زنان در کم و کنترل کردن مزاحمت‌های خیابانی تاثیرگذار است، اما عامل نهایی نیست. مهم است بدانیم علت این عمل زشت و ناپسند، تا حد زیادی ریشه در کمبود شخصیت مردانی دارد که مرتکب آن می‌شوند تا در پوشش و رفتار زنان. کما این که در غرب هم همه زنان با هر نوع پوششی، در معرض این آسیب قرار دارند.

به دنبال تحقیر طرف مقابل

شاید در نگاه اول به نظر برسد هدف مردان از متلک انداختن به زنان، سوءاستفاده است اما مطالعات گوناگونی که در کشورهای متفاوت روی این نوع مزاحمت‌ها انجام شده، نتیجه دیگری داشته است؛ این که هدف افراد از ایجاد مزاحمت، ارضای نیازهای جنسی نیست بلکه مهم‌ترین هدف و بیشترین لذت مردانی که مرتکب مزاحمت‌های خیابانی می‌شوند، کسب احساسِ قدرت و برتری و تحقیر جنسی طرف مقابل است که در قالب کلام یا عمل فیزیکی، بروز می‌یابد. همان طور که می‌دانید نیاز به احساس قدرت و برتری در وجود تمام انسان‌ها، به‌خصوص مردها وجود دارد اما شیوه پاسخ دادن به آن بسیار مهم است. برای برخی، تحقیر جنس مخالف با کارهایی مثل ویراژ دادن با موتور برای به رخ کشیدنِ به اصطلاح توانایی‌هایشان، ترمز کردن و متلک پرانی، تمسخر و فحاشی، تعقیب و گریز و ترساندن و گاهی تنه زدن و تعرض‌های جسمی به شکل‌های مختلف، روشی برای پاسخ به این کمبود روحی است.

تقاطع نظریات روان‌شناسان و جامعه‌شناسان

برخی روان‌شناسان مشکلات شخصیتی و روانی را عامل مهمی در ایجاد مزاحمت خیابانی می‌دانند و معتقدند ایجاد مزاحمت خیابانی، دو زمینه خاص روانی دارد؛ در وهله اول افراد پرخاشگری‌های خود را به شکل منفعلانه در قالب آزار و اذیتِ دیگران نشان می‌دهند و در وهله دوم، این رفتارها نشان‌دهنده اختلالات جنسیِ مردهاست. در مقابل، جامعه‌شناسان مشکلات ساختاری و مسائل بنیادین را که جامعه با آن‌ها درگیر است، به عنوان مهم‌ترین عامل این موضوع مطرح می‌کنند. به عبارت دیگر، مزاحمت خیابانی را رفتاری نامناسب و تغییر یافته برای ابراز نیازهای طبیعی ولی بی‌پاسخِ افراد می‌دانند.

بدتر شدن شرایط به خاطر نبود قانون موثر

مشکل دیگری که این پدیده را حادتر و آشکارتر می‌کند، جوامعی است که در آن‌ها ضوابط قانونی دقیقی برای پیشگیری، رسیدگی و برخورد با این گونه آسیب‌های اجتماعی وجود ندارد. باتوجه به همین خبر اخیر، مشخص می‌شود که حتی در فرانسه هم تا به حال هیچ قانون موثری برای برخورد با چنین مردانی نبوده و این فرد، اولین کسی است که پس از طراحی و تصویب یک قانونِ مناسب، جریمه و حبس می‌شود. وقتی در نقاط مختلفِ دنیا قانونی در این زمینه وجود نداشته باشد، زنی که به خاطر مزاحمت قصد شکایت از یک مرد را دارد، آن قدر به در دسرهای بوروکراسی و اداری دچار می‌شود که از شکایت و پیگیری منصرف می‌شود و مزاحمی که هیچ مانع و تنبیهی نبیند، بی‌هیچ ترسی به کار زشت خود ادامه می‌دهد.

سخنی با مزاحمان خیابانی

قبل از پایان دادن به این مطلب، باید یک نکته خطاب به چنین مردهایی بگویم. یادمان باشد بسیاری اوقات زمینه‌های جرایم ناموسی با یک مزاحمت خیابانی، یک متلک ساده یا یک تعقیب از سرِ هیجان آغاز و در ادامه ماجرا پیچیده می‌شود. این موضوع نشان‌دهنده آن است که این معضل علاوه بر آسیب‌های روحی و روانی، مقدمه رفتارهای نابهنجار و خطرناک و حتی غیرقابل جبرانِ دیگری در جامعه است. افراد در جامعه سالم باید احساس ارزشمند بودن کنند اما مزاحمت خیابانی، می‌تواند به زنانِ جامعه ما، به خواهر و همسرِ خودما، احساس ترس، نبود امنیت و کم‌ارزش بودن بدهد. ای کاش دست از این رفتار برداریم.

یادداشت یک حقوق‌دان درباره نقش موثر قانون در کاهش مزاحمت‌های خیابانی

اصلاح، شفافیت و کارآمدی قوانین؛ کلید بهبود مزاحمت علیه زنان

«مرجان سهرابی»، دانش‌آموخته ارشد فقه و حقوق از دانشگاه خوارزمی تهران و دانشجوی دکترای حقوق در دانشگاه «سن‌دیگو»ی کالیفرنیا، برای قانون در کاهش و پیشگیری از مزاحمت‌های خیابانی سهم قابل توجهی قائل است اما معتقد است قوانین این حوزه در کشور ما، یعنی ماده ۶۱۹ قانون مجازات اسلامی که می‌گوید: «هر کس در اماکن عمومی یا معابر، متعرض یا مزاحم اطفال و زنان بشود یا با الفاظ و حرکات مخالف شئون و حیثیت، به آنان توهین نماید به حبس از دو تا شش ماه و تا ۷۴ ضربه شلاق محکوم خواهد شد»، برای رسیدن به حد مطلوب تأثیرگذاری، به بازنگری نیاز دارد. یادداشت او، ترکیبی از تخصص و تجربه‌اش به‌عنوان یک زن، از زندگی در ایران و خارج از کشور است.

اثر سامان سلیمیان

۱. درباره مزاحمت‌های خیابانی به‌طور کلی دو موضوع اهمیت و تأثیر زیادی دارد. اول آموزش و آگاهی‌بخشی عمومی و دوم ایفای نقش قانون. تجربه نشان داده است کشورهایی که رسانه‌ها و سیستم مدیریتی و اجرایی‌شان در آموزش، اطلاع‌رسانی و آگاهی‌بخشی به مردم در این زمینه موفق عمل کرده‌اند، شاهد کاهش خشونت علیه زنان و به‌طور خاص مزاحمت‌های خیابانی بوده‌اند. چرا که بخشی از آموزش به آگاه کردن افراد از مجازاتِ ارتکاب چنین جرایمی تخصیص می‌یابد و بی‌تردید کمتر کسی پیدا می‌شود که با اطلاع از جرم بودن و عواقب قانونی یک عمل، باز دست به ارتکاب آن بزند؛ به ویژه اگر مجازات شامل محرومیت‌های جدی شود.

۲. در حوزه مزاحمت‌های خیابانی، ابتدا باید به میزان کارایی و موانع تأثیر قانون نگاهی بیندازیم. اگر معتقد باشیم که قانون همیشه هدف غایی‌اش هموار کردنِ مسیر عدالت است، درباره ماده ۶۱۹ قانون مجازات اسلامی هم این حکم صدق می‌کند، منتها خود مسیری ناهموار دارد. چون یکی از معضلات قانون ما در حوزه مسائل زنان، ابهام و کلی‌گویی در زبان و نبود امکان اثبات جرایم براساس «حداقل ادله اقناع‌کننده و کافی» است. یعنی از یک سو با تعاریف کلی و مبهم در متن قانون مواجهیم که نیاز به شفافیت بیشتر برای تعیین مصادیق جرایم دارد و از سوی دیگر هنگام مواجهه با مسئله، برای اثبات آن به منظور بهره‌مندی از مواهب قانون، دچار مشکل می‌شویم.

۳. باوجود این درباره ماده ۶۱۹ قانون مجازات اسلامی، ابهام درباره بقیه قوانین حوزه زنان کمتر است و قانون به برخی از اقسام مزاحمت اشاره کرده است (گرچه بسیاری از موارد مزاحمت در دنیای امروز از چشم این ماده قانونی دور مانده‌است) اما مسئله مهم‌تر، دشواری اثبات همین حد از جرم‌ها به منظور پیگیری قانونی تا مجازات مجرم است؛ مادامی که این دو مسئله حل نشود و به ویژه نحوه اثبات این جرایم به‌صورت منطقی و معقول، منطبق بر شرایط امروز جامعه تسهیل نشود، اجرای این قانون در عمل دچار مشکل است امانه در حد ناکارآمدی مطلق و ناامیدی. به هر حال این ضعف، جدی و از موانع مهم است چون قانونی که وجود دارد، هم می‌تواند بسترساز فرهنگ‌سازی و پیشگیری از رخداد پدیده مجرمانه شود و هم در صورت رخداد، با مجازات مرتکب، به کاهش تکرار آن کمک کند اما به دلیل ضعف و نقصان، عملا فلج و بدون اثر شده‌است.

۴. از آن جا که جرایمی مثل مزاحمت‌های خیابانی به بنیاد امنیت و آرامش روانی نیمی از جامعه ضربه جدی وارد می‌کند و می‌تواند در عرصه‌های کار و فعالیت اجتماعی-اقتصادی زنان آثار منفی متعددی بگذارد، در بسیاری از جوامع توسعه‌یافته تلاش می‌کنند در کنار آموزش، روش‌های اثبات و پیگیری قانونی مرتکبان این گونه جرایم تسهیل شود. برای مثال، ثبت دقیق جرایم مزاحمت، تعرض و خشونت علیه زنان در پرونده اجتماعی افراد و توجه ویژه به این دسته از جرایم هنگام دریافت گواهی عدم سوءپیشینه برای استخدام و ممنوعیت‌ها و محرومیت‌هایی که برای مرتکبان این جرایم به‌صورت موقت، مقطعی یا مادام‌العمر قائل می‌شوند، در پیشگیری از وقوع و گسترش این جرایم نقش زیادی دارد. همچنین در نظر گرفتن اقدامات حمایتی برای آسیب‌دیدگان اجازه هیچ اقدام و عمل و مواجهه مجددی با آسیب‌دیده را ندهد و برای ارتکاب احتمالی تنبیه جدی در نظر بگیرد، از ضرورت‌های بازنگری قوانین حوزه خشونت علیه زنان است.

۵. در پایان، تأمل در سه سطح ۱. بازنگری و تدوین قوانین تکمیلی و حمایتی در نحوه اثبات جرایم مزاحمت خیابانی و خشونت علیه زنان ۲. بازنگری روش‌های تنبیهی و در نظر گرفتن محرومیت‌های شغلی، استخدامی، اجتماعی و... به‌صورت مقطعی و در از مدت برای مجرمان این حوزه و ۳. در نظر گرفتن چتر حمایتی ویژه از آسیب‌دیدگان این نوع جرایم، باید مورد توجه قانون‌گذار قرار بگیرد تا زنان بدون ترس و نگرانی از روند پیگیری، عواقب احتمالی و نتایج شکایت بتوانند از حقوق حقه خود دفاع کنند.

جدول سخت [شماره ۴۳۳]

طراح جدول: بیژن گورانی

افقی: ۱- بسیار بخشنده- فلانی- هال- پوشش ۲- کتابی از زیگموند فروید- بیماری یرقان- حداد- متاع ۳- شعر گفتن- نام اصلی سلمان فارسی- روشن کردن ۴- مسافر پیاده- میت را با آن شست‌وشو می‌دهند- سوره پانزدهم قرآن- از شهدای نامی کربلا ۵- فرکانس- رمان مشهور امیل زولای فرانسوی- قبیله ۶- راه میانبر!- داوری کردن به سود خود و گناهان را به گردن دیگری انداختن- تکرار حرفی ۷- دسر خامه و میوه- لطافت- دعا به درگاه خدا ۸- انکار کردن- فراموشی- ملاحظه و احتیاط- اشتهار ۹- بلندترین قله دنیا- طمأنینه- اسبابی برای رسم خط عمود ۱۰- اهل نفاق- هدایت کننده- سبز مایل به خاکستری- گوشه‌ای در ابوعطا ۱۱- ترسناک- روزانه- دستاوردهای مادی و معنوی بشر در یک عصر معین- رنگارنگ.

عمودی: ۱- از باشگاه‌های فوتبال آلمان- روستا ۲- خدای درویش- نویسنده آلمانی رمان گرگ بیابان- شرمنده ۳- خبرگزاری دانشجویان- فرضیه علمی به اثبات نرسیده ۴- وسیله‌ای برای اندازه‌گیری فشار جو- قرقره کاغذ ۵- اداره مهمات و تدارکات ارتش ۶- دومین خلیفه اموی- نوعی بیماری روانی ۷- تیری که او از کمان انداخت مرز ایران و توران را تعیین کرد- نفی کننده- ضمیر سوم شخص ۸- جای پا- مجموعه چند سیم روپوش دار- واحد اندازه‌گیری مقاومت الکتریکی ۹- آشیانه جغد- پرورش‌دهنده ۱۰- سازگاری- گرمسیری ۱۱- گیاه سواحل شنی- آفریده شدگان ۱۲- پیشوا- اعمال قدرت ۱۳- سال- اشاره- پرهای انتهایی بدن پرندگان ۱۴- جوی خون- از محبت دیو... می‌شود- ذرات ریز خاک ۱۵- سخنان بی‌پایه و اساس- پیشرفته و مدرن ۱۶- گروهی از جانوران بی‌مهره ۱۷- چارق- اعتقاد به عالم ارواح ۱۸- از نام‌های قرآن- قسمت‌های آغازین ۱۹- بازای...- ناز بادل من بساز- بیگانه- عادت ۲۰- نت چهارم- از الحان باربدی.

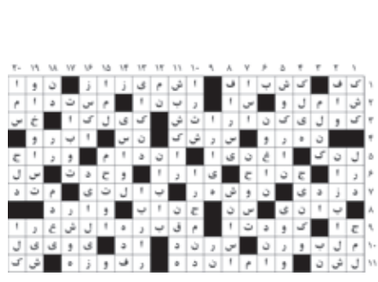

حل جدول شماره ۴۳۲

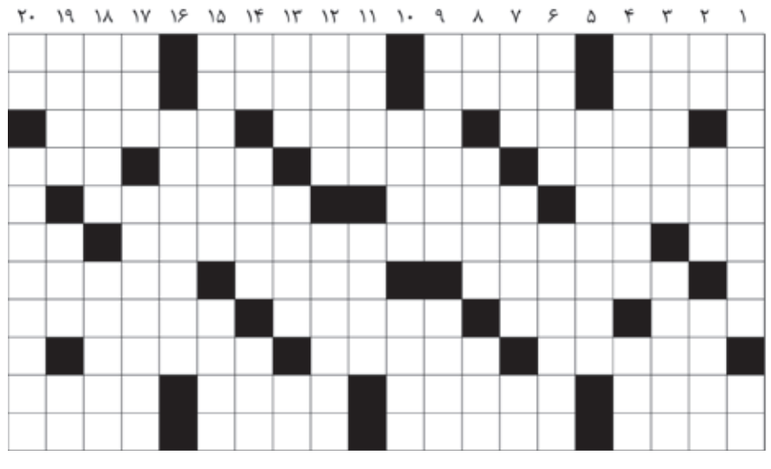

جدول متوسط [شماره ۷۲۲۳]

طراح جدول: امید موسوی

افقی: ۱- ایلچی گری- درود- همدم- مایعی ترش که بخش اصلی آن اسیداستیک و آب است و از میوه‌های آبدار به دست می‌آید ۲- عدد مجهول- ستون خیمه- راکب- سخن چین ۳- شهر بی دفاع- آتش پرست- برنج فروش- شهری باستانی در خوزستان- ساز تیره ۴- مادر- طناب- از سوزنی برگان- سنگریزه- تشت ۵- صف- طایفه- نصف- خرد و کوچک- برکت ۶- سِر- بزرگ‌ترین دریاچه آفریقا- سلاح کاشتنی ۷- مایه حیات- مَکر و حیله- توانایی- شست و شوی شرعی- خوابیده ۸- آلوده- گوسفند جنگی- خورشید گرفتگی- شکننده- حرف همراهی ۹- گله- نَنر- رها- بینایی- چهره ۱۰- هوس‌زن باردار- رفت‌وآمد- واپسین- طلایی ۱۱- جوش جوانی- میله آهنی محکمی که می‌توان به وسیله آن با انرژی کمتری اجسام سنگین را به حرکت درآورد- از گل‌ها- نشانه و علامت

عمودی: ۱- پرنده آش سرد کن- قصه- گشاده ۲- قوم باستانی- کم عرض ۳- عدد فوتبالی- آقا- قوس ۴- فام- فانوس دریایی- قرنیز بالای دیوار ۵- ژرف بینی- پایین ۶- بلند- پایتخت مالت ۷- بند- جدید خارجی- آتشگاه آهنگری ۸- ماست چکیده- لغزنده- گیاه سرشویی ۹- خوراک طیور- بخیه درشت- لحظه ۱۰- حیله‌گر- نصرانی ۱۱- لولای پا- در حال وزیدن ۱۲- برگ برنده- صومعه- گرانمایه ۱۳- گوارا- سحاب- رو سیاه مطبخ ۱۴- سرگرد قدیم- فعل ربطی- خاک صنعتی ۱۵- از لبنیات- ته‌نشین مایعات ۱۶- بازی بیگانه- حریر ۱۷- یک صدم دلار- آراستن- دولت‌ها ۱۸- فالگیر- بی‌غش- گریز ۱۹- موثر- رفیق ۲۰- اندوه- غلاف شمشیر- دریاچه حمام

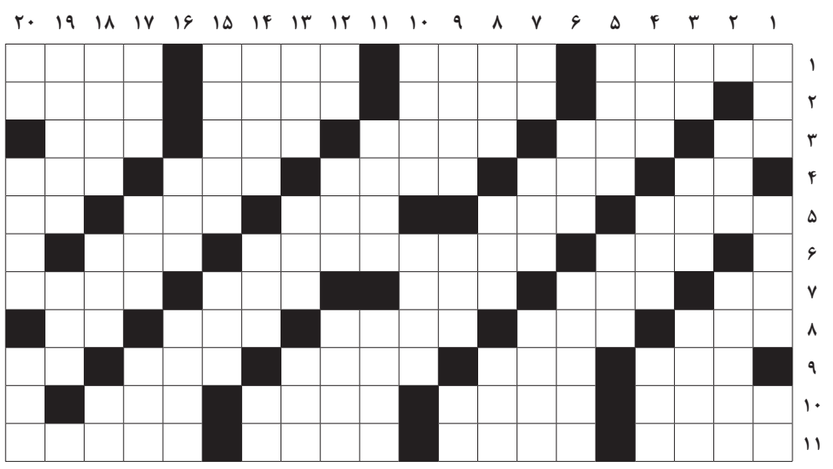

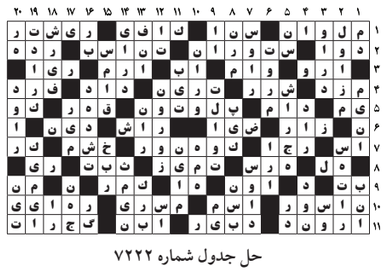

حل جدول شماره ۷۲۲۲

گروه صنعتی سایان
مشاور، طراح و مجری:
- سالن های فلزی سوله
- اسکلت فلزی ساختمان های طبقاتی
- انواع جرثقیل سقفی
۰/۹۷۰۷۷۸۰۱
Email: sayansteel@yahoo.com
تلفن: ۰۵۱_۳۳۴۴۳۳۳۳